

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ
(ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ)
ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α) Ο αρθρογράφος στην τελευταία παράγραφο του κειμένου καταλήγει σε δύο συμπεράσματα. Αρχικά, ισχυρίζεται ότι η ίδια η ζωή και όχι το βιβλίο, αποτελεί την ουσία της ανθρώπινης υπόστασης και την πηγή γνώσεων μέσω των βιωμάτων της, ώστε οι άνθρωποι να ανταπεξέρχονται σε οτιδήποτε τους συμβεί. Ωστόσο, τονίζει την καθοριστική συμβολή του βιβλίου ως καθοδηγητή στην πορεία του ατόμου, καθώς συμβάλλει στην κατανόηση και στην ερμηνεία της ζωής, αλλά και στη λήψη σωστών αποφάσεων.

β) Στην τελευταία παράγραφο του κειμένου, ο αρθρογράφος τονίζει ότι είναι σημαντική η ανάγνωση των βιβλίων και μέσω της επίκλησης στο συναίσθημα, στοχεύει να πείσει τους αναγνώστες να κινηθούν προς αυτήν την κατεύθυνση. Αρχικά, με τη χρήση της μεταφοράς «φλογερού φάρου» (εναλλακτικά: «μιας άσβεστης δάδας») τονίζεται η σημαντικότητα του βιβλίου, αφού διαδραματίζει τον ρόλο του καθοδηγητή και παράλληλα μέσω αυτής προσδίδεται στο κείμενο ζωντάνια και παραστατικότητα. Ακολούθως, η φράση «Ένας πραγματικός οδηγός να πορευόμαστε.» που υπάρχει στο τέλος της παραγράφου, δηλώνει έντονη συγκινησιακή φόρτιση, αφού το βιβλίο προβάλλεται ως συνοδοιπόρος καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου. Τέλος, χρησιμοποιείται το επίθετο «χρήσιμο» (εναλλακτικά: «ωφέλιμο») με το οποίο χαρακτηρίζεται το διάβασμα, θέλοντας να επισημανθεί η μεγάλη αξία και ο καθοριστικός του ρόλος.

2^η δραστηριότητα

A2. α) Τα δομικά μέρη της παραγράφου είναι τα εξής:

Θεματική περίοδος: « Ένα άλλο αδιαμφισβήτητο...τομέα.»

Λεπτομέρειες / σχόλια: « Ταυτόχρονα..ατομικής λογικής.»

Πρόταση / περίοδος - Κατακλείδα: Δεν υφίσταται.

β) **άποψη:** οπτική (εναλλακτικά: σκοπιά)

ενισχύεται: ενδυναμώνεται (εναλλακτικά: ισχυροποιείται)

συνειδητοποιήσει: αντιληφθεί (εναλλακτικά: κατανοήσει)

3^η δραστηριότητα

A3.

Προσφώνηση: Αγαπητό κοινό(στην αριστερή πλευρά)

Πρόλογος: Απαραίτητη η αναφορά στην επικοινωνιακή περίσταση(σχολική ημερίδα)

Κύριο μέρος: Η αξία του βιβλίου στον άνθρωπο

1. Πηγή γνώσεων και ιδεών
2. Πολυπρισματική προσέγγιση της πραγματικότητας: απαλλαγή από στερεότυπα, προκαταλήψεις και δογματικές θέσεις
3. Εκπαιδευτικό εργαλείο και πηγή πληροφοριών σε κάθε επιστημονική μελέτη και έρευνα (βιβλιογραφία)
4. Ενδυναμώνει τις πνευματικές δυνάμεις του ατόμου: οξύνει την κρίση, ενισχύει την αντίληψη, εξάπτει τη φαντασία
5. Εμπλουτίζει τις γλωσσικές και εκφραστικές δυνατότητες του ατόμου: επαφή με τον γλωσσικό πλούτο της μητρικής γλώσσας και διαμόρφωση προσωπικού ύφους γραφής και έκφρασης
6. Αποτελεί πηγή έμπνευσης και προσωπικής – καλλιτεχνικής έκφρασης και δημιουργίας
7. Μορφή δημιουργικής αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου – μορφή υγιούς ψυχαγωγίας και αποσυμπίεσης από τη ρουτίνα της καθημερινότητας και των προβλημάτων.
8. Μέσο ενίσχυσης των οικογενειακών δεσμών: για παράδειγμα η ανάγνωση παραμυθιών στα παιδιά από τους γονείς συμβάλλει στην ουσιαστική επικοινωνία και στην ανάπτυξη διαλόγου
9. Συμβάλλει στη διάσωση και στη διάδοση της παράδοσης και του πολιτισμού για τις επόμενες γενιές
10. Μέσο ηθικοποίησης του ατόμου: έρχεται σε επαφή με αξίες, ιδανικά, με υγιή πρότυπα που προβάλλουν τον ανθρωπισμό και ευαισθητοποιείται
11. Μέσο έκφρασης του ατόμου που ελεύθερα διατυπώνει θέσεις και έτσι προάγεται το κλίμα της Δημοκρατίας

Επίλογος: Συμπέρασμα από όσα έχουν προαναφερθεί. Θα μπορούσε ο μαθητής να προτείνει μια ουσιώδη λύση για την ανάπτυξη της φιλαναγνωσίας στη σύγχρονη εποχή.

Αποφώνηση: Σας ευχαριστώ για τον χρόνο σας(στη δεξιά πλευρά)

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα του Μενέλαου Λουντέμη γίνεται αναφορά στην περιπέτεια ενός φτωχού παιδιού, που έχει «δίψα» για μάθηση. Ειδικότερα, η ιστορία διαδραματίζεται στο χωριό του ήρωα, όπου είναι περιορισμένες οι δυνατότητες επαφής με τον πολιτισμό («Μα στο χωριό...δεν είχε χαρτοπουλεία»). Το παιδί αποτελεί τον βασικό ήρωα του μυθιστορήματος που επιζητά τη βοήθεια ενός γέροντα για την εύρεση ενός βιβλίου («Το παιδί...γέλια»). Ο παππούς εν τέλει με την ανθρωπιά και το ενδιαφέρον προς το παιδί που τον διακρίνουν, στέκεται αρωγός στις πνευματικές ανησυχίες του νεαρού ήρωα, προμηθευόντάς του ένα βιβλίο. Έτσι, το βιβλίο αποτελεί τον συνεκτικό κρίκο των δύο προσώπων.

2^η δραστηριότητα

B2. α) Αφήγηση: «Έβαλε ο παππούς τα μεταλλίκια στην απαλάμη του.....τα έδωσε πίσω»

Διάλογος: «Παρ τα», «Αν τα χαρτιά λένε καλά παραμύθια... Ε;...» «Άιντε, άιντε ... Σύχασε...», «Δεν σου παίρνω αυτί..Σύμφωνοι;»

β)

- «το παιδί έπεσε πάνω στο βιβλίο με τα μούτρα» : **μεταφορά**
- «ήταν σαν μικρό σπιτάκι» : **παρομοίωση**
- «και το διάβαζε, το διάβαζε όλο το χειμώνα» : **επανάληψη**

3^η δραστηριότητα

B3. Ο ήρωας φαίνεται να μαγεύεται από τα βιβλία, να επιδιώκει να διαβάσει και να κατακτήσει τη γνώση τους («θα πιάνε φίλια με τα βιβλία»). Γι' αυτό και παρακαλεί έναν από τους χωρικούς να του προμηθεύσει ένα βιβλίο. Η χρήση του ευθέως λόγου («να βρεις...όμως») αποτυπώνει με σαφή και παραστατικό τρόπο την επιθυμία του παιδιού να ασχοληθεί με την ανάγνωση του. Έτσι, αποκτώντας το πρώτο του βιβλίο, το ανοίγει με συγκίνηση και χαρά («άνοιξε τρέμοντας») και επιδίδεται στην ανάγνωση ξανά και ξανά απολαμβάνοντας την ιστορία του Σεβάχ του θαλασσινού σαν να μη χορταίνει, όπως άλλωστε δηλώνει και η μεταφορά («έπεσε με τα μούτρα»). Από τότε ο ήρωας διάβασε αρκετά βιβλία αποδεικνύοντας τη διαχρονική σχέση αγάπης που ανέπτυξε με αυτά.

Το βιβλίο συμβάλλει στη διαμόρφωση των προσωπικών απόψεων και στην καλλιέργεια της κριτικής ικανότητας των νέων. Σήμερα η πλειοψηφία των νέων αδιαφορεί για αυτό. Η ωφελμιστική αντίληψη της γνώσης, η παροχή απαραίτητων γνώσεων από το σχολείο, η τεχνολογία και το διαδίκτυο κάνουν κατανοητή αυτήν την αδιαφορία. Ωστόσο, αρκετοί νέοι εκτιμούν την αξία του και επιλέγουν να αξιοποιούν τον χρόνο τους διαβάζοντας.

ΟΡΜΗ - ΑΡΙΣΤΑ